

Rapport Regional

Elevhälsosamordning

Läsåret 2020-21

Amie Kangro, Elevhälsosamordnare
Lena Lundqvist, Samordnande Skolläkare
2 sept 2021

Framtidens nära vård - ett samarbete mellan Region Västmanland, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås stad.

Bakgrund samordning av elevhälsans medicinska insats i region Västmanland

I september 2018 inrättades en ny funktion som samordnare för elevhälsans medicinska insats i Västmanland. I Hälso- och sjukvårdens uppdrag finns en förebyggande, främjande och behandlande del. Elevhälsan är en resurs i skolan med socialmedicinsk kompetens och utgör en del av samhällets skyddsnät som ska fånga upp elever med hälsoproblem och andra behov av stöd. Den samlade elevhälsan består av fyra insatser, den medicinska, den psykologiska, den psykosociala och den specialpedagogiska, dessa har ett övergripande uppdrag att gemensamt arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Den medicinska insatsen utgörs av skolsköterskor och skolläkare.

Funktionen regional elevhälsosamordnare ska verka för att skapa goda förutsättningar för alla skolsköterskor och skolläkare att arbeta för att uppnå jämlik vård och hälsa för barn och ungdomar i åldrarna 6–19 år. Samordning sker för såväl kommunala skolor som friskolor. Funktionen fungerar som en länk mellan regionens hälso- och sjukvård riktad till barn och unga och elevhälsans medicinska insats i samtliga kommuner. I uppdraget ingår att genom omvärldsbevakning förmedla nyheter och riktlinjer, att skapa yrkesspecifika nätverk och att arrangera utbildningsdagar för skolsköterskor och skolläkare. I uppdraget arbetar en samordnande skolläkare 20% och en samordnande skolsköterska 80%. Arbetsgivare för samordningsfunktionen är Region Västmanland, detta möjliggör ett nära samarbete med berörda hälso- och sjukvårdsverksamheter inom regionen. Kostnaden fördelas lika mellan region Västmanland och länets 10 kommuner med en proportionell fördelning med utgångspunkt från elevantal i åldersgruppen 6–19 år.

Funktionen samordnande skolsköterska och skolläkare ingår sedan januari 2020 i förvaltningen regional utvecklingsförvaltning, Valfärd och Folkhälsa där enheten välfärd arbetar med utveckling av vård, skola och socialtjänst i samverkan med kommuner och övriga aktörer.

Sammanfattning Regional elevhälsosamordning läsåret 2020–2021

Lsåret har som i övriga samhället och världen präglats av pandemin. Elevhälsans medicinska insats, det vill säga skolsköterskor och skolläkare har fått omprioritera sitt arbete då frågor kring covid-19 har tagit mycket tid. I början av pandemin rådde oenighet kring skyddsutrustning för skolsköterskor där många kände stor oro för smittspridning. Samordningsfunktionen hade möten med representanter från alla kommuners skolor och smittskyddsmyndigheten där gemensamma föreskrifter formulerades. Samordnarna fick många frågor gällande pandemin där svaren snabbt förmedlades till resten av elevhälsan i regionen. En regelbunden kontakt och samordning mellan Regionens smittskyddsmyndighet och elevhälsans medicinska insats genom nätverket för medicinskt ledningsansvariga har upprättats utöver de kanaler som finns mellan Smittskydd och skolledning.

Elevernas psykiska mående under pandemin är en fråga som präglat många av de nätverksträffar som samordnats, där skolsköterskorna varit ett stöd för varandra. Efter en trevande början med digitala möten har det blivit en naturlig del av arbetet där deltagandet har varit mycket högt. Att kunna samla deltagare från hela länet utan att många måste resa utan kunnat arbeta från hemmaplan har varit en framgångsfaktor.

Under vårterminen har rekrytering av ny skolläkare efter Lena Lundqvist pågått. Christina Lockley tillträder 1 september.

Utvärdering av samordningsfunktionen gjordes under 2020 där man kan utläsa att samtliga kommuner är nöjda med det arbete som gjorts och att man bifaller förslaget att den regionala samordningsfunktionen skall bli permanent och att kommunerna kan skriva avtal med regionen att fortsätta med den funktion som finns i dag med samordnande skolsköterska 80% och samordnande skolläkare 20%, gemensamt finansierat av region Västmanland och länets samtliga kommuner. Förslag på avtalets innehåll kommer att presenteras för skolcheferna under hösten 2021.

Samordningsfunktionens uppdrag, vad har gjorts?

Nätverksträffar

- Nätverksträffar med skolsköterskor i länet uppdelade efter länsdelar en gång per termin där tillfälle ges att träffas och utbyta erfarenhet
- Nätverksträff med alla gymnasiesköterskor i Regionen vid ett tillfälle, finns önskemål om återkommande träffar.
- Nätverksträffar för medicinskt ledningsansvariga skolsköterskor (MLA) 3-4 ggr/termin är ett välbesökt forum där nyheter presenteras och gemensamma frågeställningar diskuteras.
- Länsskolläkarträffar 3–4 ggr/ termin dit alla verksamma skolläkare inbjudits. Ett forum för kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte vilket är uppskattat och välbesökt

Samverkan

- Tillsammans med enheten folkhälsa utarbetas en folder om en god skolstart vilken ska delas ut till elever och vårdnadshavare i förskoleklass.
- Samverkan med BUP där verksamhetschef deltagit på träffar med såväl skolsköterskor som skolläkare
- Regelbundna möten med smittskyddsenheten tillsammans med MLA-nätverket

Nya rutiner/PM

- Nya överföringsrutiner mellan barnhälsovård och elevhälsans medicinska insats införs under höstterminen i hela länet
- Överföringsrutin mellan grundskola och gymnasieskola, mellan olika kommuner kommer att presenteras till höstterminens start. Detta är en patientsäkerhetsåtgärd för att säkerställa att alla vaccinationer och kontroller utförts. Här uppmärksammas mottagande skolsköterska på om eleven har behov av särskilda kontroller och om behov finns av samordnade insatser.
- Scoliosscreening
- Allergi och anafylaktisk reaktion
- Egenvårdsrutin för förskola och skola (samarbete BUP och Barnkliniken)
- Hörselscreening

Regelbundet

- Nyhetsbrev skickas ut ca:8 ggr/ år till elevhälsan, skolchefer, politiker, samverkansparter inom regionen, länsstyrelsen med flera
- Webbsidan uppdateras regelbundet och fungerar som kunskapsbank för skolsköterskor och skolläkare <https://regionvastmanland.se/vardgivare/avtal-och-samverkan/elevhalsans-medicinska-insats/>

Utbildningar

Samordnande skolläkare och skolsköterska har bjudit in till utbildningsdagar där deltagandet varit stort. Dagarna har varit digitala med externa föreläsare. Även andra deltagare från elevhälsoteamen har deltagit. Innehållet den första dagen var information från ögonkliniken om remissförfarande och genomgång av rutiner vid synundersökning i skolan, föreläsning om könsstymning samt presentation av regionens ätstörningsenhet. Under hösten bjöds elevhälsan in till en eftermiddag med BUP-tema där verksamhetschef presenterade klinikens uppdrag. Ansvariga för BUP-start föreläste om det nya arbetssättet och remissförfarandet. Utrymme fanns för frågor och diskussioner vilket var väldigt uppskattat av båda parter. Vårterminen började med en dag där smittskydds-enheten presenterade rådande covid-situation, information från projektet tidiga samordnade insatser TSI vilket bedrivs i samverkan mellan verksamhetsutvecklare på barnhälsovårdsenheten, samordnande skolsköterska samt förskola, skola och socialtjänst i Hallstahammar. Vårterminens utbildningsdag som var en heldag innehöll föreläsningar om barn med övervikt med föreläsare från barnklinikens överviktsmottagning samt specialistsjuksköterska med erfarenhet från överviktsenheten på Karolinska institutet. Eftermiddagen innehöll föreläsning av specialistläkare från Karolinska om könsdysfori. En barnläkare från barnkliniken i Västerås avslutade med att föreläsa om barn med kronisk trötthet. Varje dag har utvärderats anonymt och nöjdheten bland deltagarna har varit generellt hög. En del önskar att utbildningsdagar ska fortsätta vara digitala och en del önskar fysiska träffar.

Samordnande skolsköterska och skolläkare har gått en utbildning om det medicinska ledningsansvaret i elevhälsans medicinska insats

Program utbildningsdagarna

- **September 2020 Halvdag Tema BUP**
 - Susanne Olofsdotter BUP Starten.** Vad förväntar sig BUP för information från skolan? Vad behöver de för att kunna göra en bra bedömning?
 - Sonia Rönning** Kommunikationsvägar och informationsöverföring mellan skolssk och BUPssk genom sitt forskningsprojekt. Komplexa vårdbehov, behandling och medicinering utifrån olika diagnoser.
 - Tove Marthin** ny verksamhetschef BUP Presentation, prata om BUP generellt, framtid.
- **Nov 2020 Halvdag**
 - Ögonkliniken** Eileen Bentley Wennhall, Ortopist
 - Ätstörningsenheten** Kristin Larsson, Psykolog och Ann-Louise Roslin Långberg, Sjuksköterska.

Könsstympling Bita Eshraghi, Bitr Överläkare, Kvinnokliniken Södersjukhuset

- **25 feb 2021 Halvdag**

Smittskydd, Corona Jenny Edelborg och Marion Mars Åhgren på smittskyddet kommer och informerar om senaste läget när det gäller Corona och är framförallt beredda på att svara på era frågor.

Erfarenhetsutbyte Gruppindelning med fokus på erfarenhetsutbyte över kommungränser och huvudmannagränser. Utifrån frågeställningar som.... Hur har arbetet med EMI påverkats av Corona? Vilka risker ser vi för barnens mående under pågående pandemi, vilka barn är extra utsatta? Gott samarbete mellan skolsköterska och skolläkare, hur kan det se ut?

BVC, TSI Jessica Roos och Amie Kangro Inom ramen för ett projektarbete i samverkan med Skolverket för tidiga samordnade insatser (TSI) har region Västmanland och Hallstahammars kommun bland annat utarbetat en ny överföringsrutin för information från BHV till EMI. Syftet är att man tidigt ska kunna upptäcka de barn som är i behov av insatser från fler aktörer än skolan. Detta kan vara socialtjänst, BUP eller annan specialitet i hälso-sjukvården. Vi kommer att presentera den nya överföringsblanketten som nu skall användas av BHV vid överföring till EMI

- **6 maj 2021 heldag**

Obesitasteamet, Obesitas

Sofia Trygg Lycke, Obesitas

Louise Frisé, Könsdysfori

Johan Schöier, ME - Kroniskt Trötthetssyndrom

Kontaktuppgifter Elevhälsosamordnare

Amie Kangro

Regional elevhälsosamordnare

anne-marie.blomqvist.kangro@regionvastmanland.se,

021-17 49 96, 072-145 61 41

Lena Lundqvist

Samordnande skolläkare

lena.lundqvist@regionvastmanland.se,

021-481 85 63, 072-085 75 50